

1. Het Goudkantoor. Oorspronkelijk deed het gebouw dienst als kantoor voor de ontvanger van de belastingen in de provincie Groningen. Het heette toen het Collectehuis. De spreuk op het pand, *Date Caesari quae sunt Caesaris* ("Geef de keizer wat des keizers is") verwijst naar de oorspronkelijke functie. In 1814 werd er een waarborgbureau voor gouden voorwerpen gevestigd dat officieel 'Goud- en Zilvermitkeurhuis' of 'Waarborgkantoor' werd genoemd, in de volksmond onder de naam 'Goudkantoor' bekend. In het goudkantoor kon een waarmerk worden aangebracht waarmee werd aangetoond dat het betreffende voorwerp echt van goud was.

2. Het symbool van de stad, de 97 meter hoge Martinitoren (door de Stadgers *d'Olle Grieze* genoemd). Groningen heeft het zwaar te verduren gehad tijdens de Tweede Wereldoorlog maar de toren en bijbehorende kerk bleven gespaard, evenals het Goudkantoor en het stadhuis. Met name de Grote Markt werd tijdens de bevrijding in april 1945 zwaar beschadigd. De Martinitoren die er nu staat is niet de eerste toren. Het is de derde toren waarvan de bouw rond 1469 is begonnen. Twee eerdere exemplaren gingen door blikseminslag en brand verloren.

3. Met Gronings Ontzet (ook: *Achtentwintigsten* en Bommen Berend genoemd) wordt gevierd dat de stad Groningen in het rampjaar 1672 het beleg door Bernhard von Galen, bisschop van Münster had doorstaan. Hij probeerde de stad te heroveren maar faalde daarin. De Groningers vieren het Gronings ontzet nog jaarlijks op 28 augustus, de dag dat 'Bommen Berend' zijn nederlaag moest toegeven.

4. Ten noordoosten van de Grote Markt ligt het Martiniekerkhof. Tegenwoordig een van de meest serene plekken van de stad met als blikvangers het provinciehuis en het Prinsenhof. Achter het Prinsenhof ligt de fraaie Prinsentuin met hierin een van de rijkst vormgegeven zonnepijlers van het land. Groningen sloot zich, na een tijdlang onder Spaans bestuur te hebben gestaan, aan bij de Republiek der Verenigde Nederlanden. Uit deze tijd resteert de Prinsentuin.

5. Op de bewaard gebleven gevelsteen (1625) ontbreekt het woord 'jatt' Volgens de overlevering is de kop met de krullende baard de beeltenis van bevelhebber der Stad, Von Rabenhaupt. Het Reitdiep was toen nog een open zeegat, oftewel 't Jat, en diende als belangrijke aanvoertroute voor voedsel en bewapening. Vanuit een controlepost hield een wachter uitzicht op het Reitdiep en zag erop toe dat de doorvaart ongehinderd verliep. Elke morgen als Von Rabenhaupt zijn inspectie deed riep de wachter hem toe: 'Ik kiek nog in 't Jat.'

6. Openbaar toilet voor de schippers maar ook voor jou als je het niet meer kunt ophouden. De moderne art-versie is van Erwin Olaf.

7. Kunstwerk van Marte Röling in de vorm van een wimpel. De moeilijk leesbare tekst *Non scolae sed vitae* bedoelt studenten duidelijk te maken dat zij niet leren voor de universiteit maar voor het leven.

8. Achter de Korenbeurs verheft zich de Der Aa-kerk, na de Martiniekerk de tweede parochiekerk van de historische stad. Iets verder naar het westen, langs het water, of in het Gronings 'het diep', staat langs het Hooze der Aa een aantal fraaie pakhuizen en woonhuizen. Ook langs de Noorderhaven staan dergelijke panden.

9. De Folkingestraat mag zich gedurende 2015, nu een jaar lang officieel de leukste winkelstraat van Nederland noemen. De organisatie NL Street Awards omschrijft het als volgt: *"Deze mooie winkelstraat staat al bekend om de leukste winkel van 2010. Waar mama Ariola in de keuken staat en de lekkerste Italiaanse delicatessen maakt. De straat is een echte beleving. Je vindt hier onder meer mode, galleries, antiquairs, sieraden en heerlijke horeca. De perfecte winkelstraat om inspiratie en nieuwe ideeën op te doen".*

10. Over het Peerd van Ome Loeks gaat een liedje met de onderstaande tekst. De melodie is hetzelfde als dat van het sinterklaasliedje "Daar wordt aan de deur geklopt"

*Peerd van Ome Loeks is dood, Loeks is dood, Loeks is dood,
Peerd van Ome Loeks is dood, hailendal dood.
Guster nog goud gezond, sluig 'e mit steert in 't rond
Peerd van Ome Loeks is dood, hailendal dood.
Peerd van Ome Loeks is dood, Loeks is dood, Loeks is dood,
Peerd van Ome Loeks is dood, hailendal dood.
Haar 'k hom moar vreten geven, din was 't wel in leven bleven.
Peerd van Ome Loeks is dood, hailendal dood.*

11. Blote Bet. Op 19 december 1953 werd de nieuwe Herebrug feestelijk in gebruik genomen. Het sculpture *Landbouw en veeteelt* werd daarbij niet officieel onthuld, wel werd het beeld "een zinnebeeld van de eenheid van Stad en Ommelanden" genoemd. *Landbouw en veeteelt* was het eerste naaktbeeld in de stad. Het beeld kreeg als snel de bijnaam *Blote Bet*.

12. Oosterkade – Eemskanaal een fraaie kijk op de haven in het uiterste zuid-oost puntje van het Groninger centrum.

13. Een bijzonder aspect van Groningen zijn de vele hofjes, in Groningen gasthuizen genoemd. De bekendste zijn het Pelstergasthuis, uit de dertiende eeuw en een van de oudste hofjes van Nederland, en het Pepergasthuis.

14. Het Pakhuis is in 1973 geopend als kunstenaarscafé en dat voel je nog steeds terug in de losse gezellige ambiance van vandaag de dag. Wat eens begon als een café biljart is nu uitgegroeid tot een gezellig en gastvrij restaurant en een drukbezochte bar. Sinds 2007 is Het Pakhuis veranderd in een restaurant waar je heerlijk én bewust kan eten en wordt er weer LIVE muziek gespeeld, wat eens is begonnen met Herman Brood.

Mocht je een echte Grunner tegenkomen en een serieus gesprek willen aangaan dan kun je gebruik maken van enkele korte en bondige teksten

GRONINGEN

Groningen, ook wel 'Grunn' genoemd, is een uitbundige, culturele Hanzestad in het noorden van Nederland. Overal in Groningen vind je studenten, die de stad de jongste van Nederland maken. Deze gezellige stad bruist aan alle kanten en je wordt keer op keer verrast door de unieke sfeer en het levendige karakter van de stad. Er is dan ook volop aanbod op het gebied van leuke cafés, terrasjes en winkels. De huidige stad is een echte studentenstad. Bij mooi weer zitten de terrassen overvol, er hangt een levendige en ontspannen sfeer. De stad is een mix van oude historie (oa. de Prinsentuin, de Martinitoren, de oude hofjes en het Goudkantoor) en nieuwe architectuur (oa. het Groninger Museum, het Gasunie gebouw). De stad Groningen liep veel schade op tijdens de 2e Wereldoorlog. Veel historische gebouwen aan de Grote Markt werden vernietigd. Alleen de Martinitoren (door de Groningers liefkozend 'Oale Grieze' oftewel de Oude Grijs genoemd, een verwijzing naar de kleur van de toren) en de Martiniekerk bleven gespaard. In de periode 1800-1850 ontstond er onder de Groningers een gevoel van trots op hun identiteit en veel van wat nu als Groninger gewoontes worden beschouwd ontstonden in deze periode. Ook de Groninger taal ontwikkelde zich in deze periode.

Het Gronings is de kortste taal van ons land en dus het meest efficiënt!

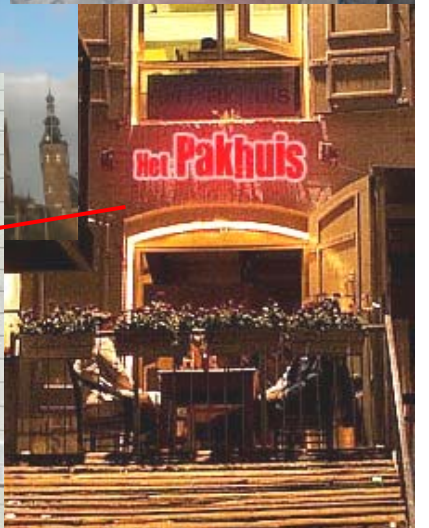
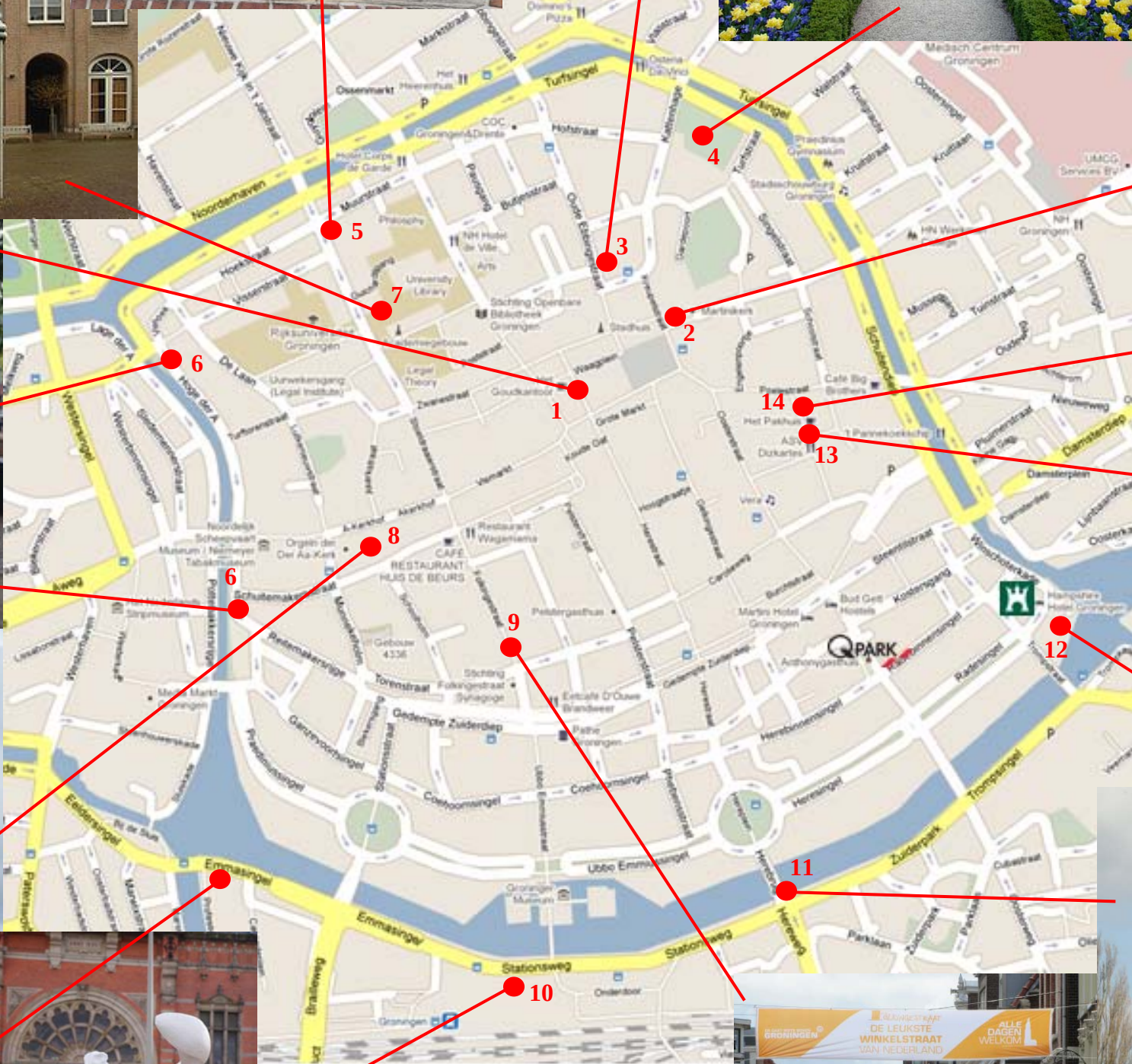
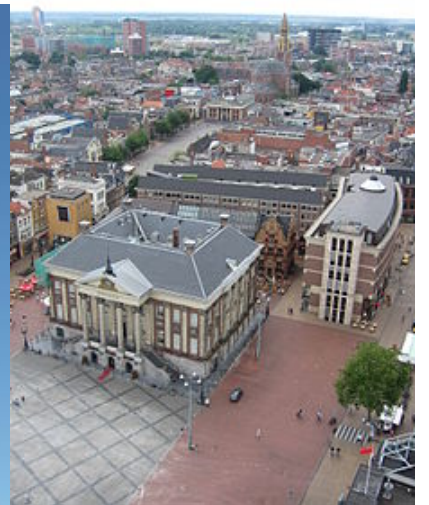
Met het Gronings als voertaal kun je 80% bezuinigen op de tijd die je doorbrengt met besprekingen!

In het Nederlands:

-Dit behoort tot de mogelijkheden.
-Hieromtrent kunnen wij geen enkele zekerheid bieden.
-Zou u dat eens willen herhalen?
-Zulks ben ik geen zins van plan.
-Ligt dat in de lijn der verwachtingen?
-Hiermee denk ik geen problemen te ondervinden.
-Dit wordt door mij als zeer spijtig ervaren.
-Het weer voldoet niet aan de verwachtingen van deze tijd.
-Mag ik u vragen waarvoor u hier komt?
-Hetgeen u mij vertelt, verbaast mij ten zeerste.
-Deze informatie is geheel nieuw voor mij.
-Ligt dat binnen het kader van uw bevoegdheden?
-Wilt u zo vriendelijk zijn mij te zeggen wat u van mij wilt?
-Ik heb hierover een enigszins afwijkende mening.
-Wat u mij opdraagt, ben ik niet van plan uit te voeren.
-Het leven van een Groninger gaat niet over rozen.

In het Grunns:

-Sol ken'n.
-Wait'k nait.
-Hè
-Da duk nait.
-Sol't?
-Gain punt.
-Da's sund.
-'t is kloot'n weer.
-Wa most?
-Krieg nou wat.
-Da's naaj.
-Mags't dat wel?
-Wa wilt?
-Da kin nait.
-Krieg 'n bochel.
-'t kon minder.

**Groningen Wandeltocht
Zondag 19 april 2015
Ter gelegenheid van
Bloem – Scholtens familie dag**